

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/16943

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1577

16 Aralık 2010

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-16943)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 30.11.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02- 26984 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Ali Rıza ÖZTÜRK'ün, tarafıma tevcih ettiği 7/16943 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Türkiye Atom Enerjisi Kurumundan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :	Bilgi :
TBMM Bşk.	Başbakanlık

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ RIZA ÖZTÜRK'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/16943)**

Sorular 1, 2, 3:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyetinde Akkuyu Sahasında bir nükleer güç santralının tesisine ve işletimine dair işbirliğine ilişkin anlaşma, 12.05.2010 tarihinde imzalanmış olup, anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu dair 6007 sayılı Kanun, 15.07.2010 tarihinde TBMM'de kabul edildi. Bu çerçevede;

-Dünya'da bir ülkenin topraklarında kurulmuş bir nükleer tesisin komşu ülkelerde meydana getirebileceği maddi zararların yükümlülüğünü alan başka bir devlet var mı? Bunun örneği var mı?

-Bu anlaşmanın "Nükleer Sorumluluk" başlıklı 16. maddesinde "İşbu anlaşma kapsamındaki işbirliği çerçevesinde oluşabilecek nükleer zarara ilişkin üçüncü taraf sorumluluğu, Türkiye'nin taraf olduğu veya olacağı uluslararası anlaşmalara, belgelere ve Türk Tarafının ulusal kanunları ve düzenlemelerine göre düzenlenecektir." denildiğine göre; Akkuyu'da kurulacak nükleer santral tesislerinde olacak ciddi bir kaza sonucunda "üçüncü taraf sorumluluğu", yani komşu ülkelerde meydana gelecek maddi zararlardan taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalar (Viyana ve Paris) uyarınca Rusya mı? yoksa Türkiye mi sorumludur?

-Anlaşmanın Md. 16. da yer alan hükümler çerçevesinde işletim sırasında ortaya çıkacak ve komşu ülkeleri (3. taraf) etkileyecek zararlar konusunda ne gibi önlemler alınmıştır?

Cevaplar 1, 2, 3:

Nükleer Enerji Sahasında Hukuki Mesuliyete Dair Paris Sözleşmesi, Paris Sözleşmesinin 2004'te revize edilen hali, Paris Sözleşmesine ek niteliğindeki Brüksel Sözleşmesi ve Viyana Sözleşmesi nükleer enerji alanında üçüncü taraflara dair sorumluluk ve tazminat miktarını tanımlamaya yönelik olarak düzenlenmiş birçok ülkenin taraf olduğu sözleşmelerdir. Ülkemizin de taraf olduğu Paris Sözleşmesinin amacı; bir Taraf ülkenin hukuki yetkisi altındaki nükleer tesislerin işletilmesi veya nükleer maddelerin taşınması sırasında, o ülkedeki veya diğer Taraf ülkelerdeki "üçüncü şahısların" zarar görmesi durumunda, bu zararların tazmin edilmesini sağlayan uluslararası bir sistem kurmaktır. Paris Sözleşmesine taraf ülkeler arasında Almanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, İspanya, Fransa, Yunanistan, İzlanda, İtalya, Lüksemburg, Norveç, Danimarka, Portekiz, İngiltere, İrlanda, İsveç, İsviçre ve Türkiye Cumhuriyeti yer almaktadır.

Yukarıda adı geçen ülkelerle birlikte birçok farklı ülke de Viyana Sözleşmesine taraftır.

Akkuyu'da kurulacak nükleer santralda olası kaza durumunda Paris Sözleşmesi gereği ülkemizin diğer taraf ülkelere karşı yükümlülüğü bulunmaktadır. Anlaşmanın ilgili 16.maddesi çerçevesinde Üçüncü Taraf Sorumluluğu Proje Şirketine aittir. Şirket sorumluluğu başta Borçlar Hukuku ve Ticaret Kanunu başta olmak üzere yürürlükteki ulusal mevzuat çerçevesinde belirlenmektedir. Paris Sözleşmesinin yürürlükteki hali ile ülkemizin 15 milyon SDR'ye kadar olan zararı karşılaması söz konusudur. Paris Sözleşmesinin iç hukuka intikali için çalışmalar devam etmektedir.

Soru 4:

Sözleşmenin 7.1. fıkrası Proje Şirketi tarafından yapılan tüm sermaye harcamalarının, nükleer reaktörlerin ticari işletmeye alınmasından sonraki 15 yıl içinde eşit oranlı amortisman yöntemi bazında geri ödeneceği belirtildiğine göre burada bu süre hangi kriterlere göre ve neden 15 yıl olarak belirlenmiştir?

Cevap 4:

Anlaşmanın ilgili 10. Maddesinin 5. Fıkrasında “TETAŞ, Proje Şirketi’nden, ESA’da belirtildiği şekilde, NGS’de üretilmesi planlanan elektriğin Ünite 1 ve Ünite 2 için % 70’ine (yüzde yetmiş) ve Ünite 3 ve Ünite 4 için % 30’una tekabül eden sabit miktarlarını her bir güç ünitesinin ticari işletmeye alınma tarihinden itibaren 15 yıl boyunca belirlenen fiyattan satın almayı garanti eder. hükmünü amirdir. Santralin tüm maliyetini işletmeci şirket finanse edecektir. Yapılmış olan yatırımın uluslararası ölçütler çerçevesinde geri dönüşü ve ticari aktivitenin devamlılığı açısından 15 yıl zaman dilimi ticari gereklilik olarak ortaya çıkmıştır.

Soru 5:

Dünya’da henüz işletmeye alınmamış, denenmemiş ve henüz rüştünü ispat etmemiş Rus tasarımı VVER-1200 tipi Nükleer reaktörlerin; zarar etmeden ve kar yapacak şekilde sürecek ticari ömrü ne kadardır?

Cevap 5:

VVER-1200 tipi reaktörler işletimde olan VVER-1000 reaktörlerinin güvenlik ve performans açısından geliştirilmiş modelidir (VVER-1200 (AES 2006) tasarımı, VVER-1000 V320 ile AES 91/92 tasarımlarının gelişmiş halidir). Daha geniş anlamda ifade edilecek olunursa yapılan değişiklikler santral maliyetinin düşürülmesine, santral ömrünün ve performansının artırılmasına ve bazı pasif güvenlik sistemlerinin eklenmesiyle tasarım ötesi kazaların yönetiminde uluslararası standartlara uyuma yöneliktir. VVER-1200 tasarımı santraller halen Novovoronezh’de iki ünite ve Leningrad’da iki ünite inşa halindedir. Ayrıca 12 ünite planlanmış ve 18 ünite de karar aşamasında bulunmaktadır. Ekim 2010 itibarıyla Rusya Federasyonunda 32 adet VVER tipi ünite işletmededir. VVER -1200 tipi reaktörlerin tasarım ömrü ise 60 yıldır.